

06 Learning Tech

Tidsskrift for læremidler, didaktik og teknologi

Forord

Af Stig Toke Gissel

Forord

De digitale læringsplatforme ramte nogle skoler med storm og brand – andre med en let, frisk brise. Som et led i brugerportalinitiativet var det et krav, at alle kommuner inden udgangen af 2017 skulle anskaffe en digital læringsplatform til folkeskolerne. Formålet var, at platformene skulle understøtte elevernes læringsproces og lærernes arbejde. Udviklingen af læringsplatforme blev lagt ud til det private marked, og en række aktører udviklede, ud fra de udmeldte kravsspecifikationer, bud på læringsplatforme. Debatten om og kritikken af læringsplatformene var heftig: De var bundet op på bestemte didaktiske tilgange, nemlig læringsmålsstyring og træning/formidling, det var tidskrævende at bruge dem, de var ikke en hjælp for lærerne – snarere en administrativ byrde, som måske havde til formål at monitorere lærernes arbejde snarere end at støtte det didaktiske arbejde osv. osv. Andre lærere tog platformene til sig og brugte dem i deres daglige praksis.

I dette nummer af Learning Tech præsenterer vi 11 artikler, som er skrevet af en række forskere i tilknytning til forsknings- og udviklingsprojektet *Anvendelse af digitale læringsplatforme og læremidler*. Projektet udførtes for Styrelsen for IT og Læring som et samarbejde mellem Aalborg Universitet, Alexandra Instituttet, SDU, UCSYD, Professionshøjskolen Absalon og UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole.

Artiklerne i temanummeret er organiseret således, at de mest generelle artikler kommer først, efterfulgt af artikler der mere specifikt undersøger faglige anvendelser af læringsplatforme.

Nummerets første artikel præsenterer resultaterne af et review over international forskningslitteratur om digitale læringsplatforme. Reviewet behandler forskning fra 21 studier og sammenfatter resultaterne i tre kategorier: Implementering af læringsplatforme, kompetenceudviklingsbehov i forbindelse med platforme og relationen mellem elevers brug af platforme og deres faglige udbytte.

Under overskriften ”Læringsplatformsdidaktik” præsenterer nummerets næste bidrag et bud på, hvilke didaktiske kategorier der er relevante at inddrage i en beskrivelse af den viden, en lærer skal have for at kunne udføre sin praksis gennem lærings-

platformen. Artiklen er således et teoretisk, didaktisk forsøg på at håndtere de krav og udfordringer, som læringsplatformene stiller lærerne over for.

Vil brugere tage en ny teknologi, som fx læringsplatforme, til sig eller frastøde den? Som led i projektet *Anvendelse af digitale læringsplatforme og læremidler* afprøvedes en brugerinddragende model til understøttelse af implementeringen af læringsplatformen på de deltagende skoler. Dette har de to forfattere til temanummerets næste artikel arbejdet videre med og præsenterer på baggrund af analyser af to cases fra projektet en ”En dobbelt loop læringsmodel for brugerinvolverende implementering af læringsplatforme”.

Artiklen ”Implementering af læringsplatforme og kulturelle logikker” handler, som titlen antyder, også om implementering, men i denne artikel lægges fokus på, hvordan forskellige aktører forholder sig til læringsplatformene, og hvordan relationer mellem aktørers forholdemåder indvirker på betingelserne for at implementere læringsplatformene i skolerne.

Hvordan er det muligt at etablere lokalt ejerskab, at styrke de faglige og pædagogiske handlinger, og udvikle nye læringskulturer rammesat og støttet af læringsplatformene? Det er emnet for artiklen ”Brugerinddragelse i brug og integration af læringsplatforme”, hvor tilgangen *fremtidsværksteder* foreslås som et middel til at skabe engagement og ejerskab hos lærere, når de skal tage en ny teknologi i brug.

I artiklen ”Lærerarbejdets transformationer, digitale læringsplatforme og læreres professionelle kernekompetencer” undersøges, hvordan de udefrakommende krav til lærerne og skolen, i dette tilfælde kravet om at bruge læringsplatformene, afføder beslutninger, initiativer og meningstilskrivninger – og i sidste ende fører til læreres transformering af deres praksis.

Hvordan ser lærernes forløb ud, når de laves i en læringsplatform? I artiklen ”Læreres forløb i Meebook: Hvad lægger platformen op til, og hvad gør lærerne?” har forfatterne analyseret de 102, på undersøgelsestidspunktet, mest delte undervisningsforløb på læringsplatformen *Meebook* med fokus på, hvilke slags læremidler lærerne inddrager i deres delte forløb, hvilke tilegneseshandlinger forløbene lægger op til og hvilke modaliteter, der dominerer forløbene.

I den efterfølgende artikel, ”Danskfaget i spil på læringsplatforme. Fagdidaktisk analyse af danskfaglige undervisningsforløb”, zoomes ind på danskfaget, som det kommer til udtryk i

danskfaglige forløb på læringsplatformen *Meebook*. Forfatterne undersøger forløbenes form, funktion og indhold, og hvilke af fire dansksdidaktiske diskurser der aktualiseres i de enkelte forløb.

I artiklen ”Planlægning med platforme” går forfatterne helt tæt på to læreres planlægnings- og undervisningspraksis i relation til læringsplatformen. Det empiriske grundlag er to interviews med dansklærere, som analyseres ud fra teori om professionel kapital og teori om samarbejde.

Med undersøgende STEM-undervisning som eksempel og med afsæt i instrumentel genese og principper for undersøgende undervisning, viser artiklen ”Undersøgende STEM-undervisning med læringsplatforme – almindidaktisk infrastruktur til fagdidaktisk arbejde”, at læringsplatformens design ikke nødvendigvis skal diktere den didaktiske tilgang til undervisning, men at de didaktiske valg i platformen kan tilpasses didaktiske principper, samspille med andre teknologier og bidrage til potentielt motiverende undervisning. En pointe er dog, at det kræver et stærkt pædagogisk værdisæt og kreativitet for, som lærer, ikke at lade sig styre af platformens ramme.

I artiklen ”Digitalt fordoblede lærere” er et case-eksempel fra de praktisk-musiske fag afsæt for refleksioner om, hvordan den digitale læringsplatform kan bruges til at løse specifikke fagdidaktiske udfordringer og muliggør en potentiel udvidelse af lærerens didaktiske handlerum.

Forhåbentlig kan artiklerne bidrage til forståelse af potentialer og udfordringer ved læringsplatformene i sig selv, men også i forhold til implementering og ibrugtagning i praksis.

God fornøjelse med læsningen,

Stig Toke Gissel
Ansvarshavende redaktør
Learning Tech

Learning Tech – Tidsskrift for læremidler, didaktik og teknologi

Udgives af Læremiddel.dk

Learning Tech er et forskningstidsskrift, hvor alle artikler er forskerbedømt i form af dobbeltblindt peer review. Tidsskriftet bringer artikler, der rammer genstandsfeltet mellem læremidler, didaktik og teknologi, og hensigten er at spille en betydelig rolle som platform for den voksende skandinaviske læremiddelforskning.

Redaktion

Stig Toke Gissel, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole
(ansvarshavende redaktør)

Bettina Buch, Professionshøjskolen Absalon

Hildegunn Juulsgaard Johannesen, University College Syd

René Boyer Christiansen, Professionshøjskolen Absalon

Stine Reinholdt Hansen, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

Thomas R.S. Albrechtsen, University College Syd

Redaktionssekretær

Trine Ellegaard, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

Temareaktion

Ane Qvortrup, Syddansk Universitet

Stig Toke Gissel, UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole

Morten Misfeldt, Aalborg Universitet

Jens Jørgen Hansen, Syddansk Universitet

Design og grafisk tilrettelæggelse

Trefold – grafisk design og kommunikation

Tryk

Narayana Press, Gylling

ISSN 2445-7981 (Tryk)

ISSN 2445-6810 (Online)

Rettigheder

© 2019 Læremiddel.dk og forfatterne

Kontakt

Læremiddel.dk, Niels Bohrs Allé 1, 5230 Odense M

<https://learningtech.laeremiddel.dk>

